

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 4/2020-68

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. marca 2020 v pléne zloženom z predsedu pléna Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Ladislava Duditša, Libora Dužu, Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka, Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Mojmíra Mamojku, Petra Molnára a Martina Vernarského prerokoval oznámenie sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky Jany Baricovej, Ivana Fiačana a Petra Straku o dôvodoch ich vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 523/2020 pre možný pomer k [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], sudcovi Krajského súdu v Bratislave, a takto

r o z h o d o l :

1. Sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky Jana Baricová, Ivan Fiačan a Peter Straka **n i e s ú v y l ú č e n í** z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 523/2020.

2. Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky o nevyhlúčení sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 523/2020 **n a d o b ú d a** právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a oznámenie možných dôvodov vylúčenia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2020 doručená žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a § 226 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o súhlas na vzatie do väzby [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], sudcu Krajského súdu v Bratislave.

2. Sudkyňa ústavného súdu Jana Baricová oznámením z 12. marca 2020 v súlade s ustanovením § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde predsedovi ústavného súdu oznámila:

« [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] dlhoročne poznám ako svojich dobrých kolegov z čias môjho pôsobenia na všeobecných súdoch, pričom náš vzájomný kontakt bol spojený aj s obvyklým kolegiálnym priateľstvom. Tým je, bez ohľadu na mnou subjektívne garantovaný profesionálny prístup k rozhodovaniu zodpovedajúci výkonu funkcie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“), splnená premisa podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde, teda možnosť mať pochybnosti o mojej nezaujatosti so zreteľom pomer k účastníkovi konania, resp. všetkým dotknutým účastníkom.»

2.1 Sudca ústavného súdu Ivan Fiačan oznámením z 12. marca 2020 v súlade s ustanovením § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde podpredsedovi ústavného súdu oznámil:

„Sudcu [REDAKOVANÉ] osobne poznám, najmä ako sudcu a bývalého predsedu Krajského súdu v Bratislave. So sudcom [REDAKOVANÉ] mám korektný a priateľský vzťah. Tykáme si. Stretávame sa však minimálne, najmä na odborných alebo spoločenských podujatiach, organizovaných či už v minulosti Slovenskou advokátskou komorou, v ktorej organoch som pôsobil, alebo v predchádzajúcom období inými subjektmi, ktorých sme sa

zúčastňovali z titulu svojich funkcií. Pri svojej predchádzajúcej činnosti advokáta som s týmto sudcom neprišiel pracovne do styku. Tým je bez ohľadu na mnou subjektívne garantovaný profesionálny prístup k rozhodovaniu zodpovedajúci výkonu funkcie sudcu Ústavného sudu Slovenskej republiky splnená premisa podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde, teda možnosť mať pochybnosti o mojej nezaujatosti so zreteľom na pomer k účastníkovi konania.“

2.2 Sudca ústavného súdu Peter Straka oznámením z 12. marca 2020 v súlade s ustanovením § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde predsedovi ústavného súdu oznámil:

„V období rokov 2012 až 2017 som pôsobil v Súdnej rade Slovenskej republiky a jej členom bol v tom období aj [REDAKOVANÉ]. Aj keď sa subjektívne necítim byť zaujatý, vzhľadom na viacročnú spoluprácu v Súdnej rade Slovenskej republiky môžu objektívne vzniknúť pochybnosti o nedostatku mojej nestrannosti.“

II.

Relevantná právna úprava

3. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

Podľa § 51 ods. 1 prvej s druhej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v pléne ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje plénum ústavného súdu. Sudca ústavného súdu, proti ktorému bola vznesená námietka zaujatosti účastníkom konania, ktorý vyhlásil svoju zaujatosť vo veci alebo ktorý oznámil dôvody vylúčenia podľa § 49 ods. 4, sa hlasovania o svojom vylúčení a hlasovania o vylúčení iného sudcu ústavného súdu nezúčastní.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

4. Ústavný súd už vo svojej predošlej judikatúre konštatoval, že z pohľadu práva na nestranného sudcu ako komponentu práva na spravodlivý proces vyvinul Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) dve previazané stránky nestrannosti a judikatúru k nim rozvíja už viac ako 30 rokov (porov. Piersack v. Belgicko, sťažnosť č. 8692/79, rozsudok ESLP z 1. 10. 1982; Pohoska v. Poľsko, sťažnosť č. 33530/06, rozsudok ESLP z 10. 1. 2012). Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, a tie sú overované rovnomennými testami. Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje význam nestrannosti sudcu pre dôveru verejnosti v súdnictvo, a to jednak vo všeobecnosti (porov. Olujic v. Chorvátsko, sťažnosť č. 22330/05, rozsudok ESLP z 5. 2. 2005, bod 57), ale osobitne pri objektívnom teste (porov. Kinský v. Česká republika, sťažnosť č. 42856/06, rozsudok ESLP z 9. 2. 2012, bod 87). Pri rozhodovaní o tom, či v danom prípade existuje legitímny dôvod na obavy, že istý sudca nie je nestranný, hľadisko namietateľa je dôležité, ale nie je rozhodujúce; rozhodujúce je, či tieto obavy môžu byť považované za objektívne odôvodnené (porov. Thorgeir Thorgeirson v. Island, sťažnosť č. 13778/88, rozsudok ESLP z 25. 6. 1992, bod 51).

4.1 Východiskom je subjektívny test, v ktorom sa zisťuje osobné presvedčenie, postoj sudcu, resp. jeho záujem v prerokúvanej veci. Osobná nestrannosť sudcu sa predpokladá, kým sa nepreukáže opak. Na subjektívny test plynule nadväzuje test objektívny, ktorý si všíma, či sudca vykazuje legitímne pochybnosti z hľadiska jeho nestrannosti. Tu je dôležitá perspektíva nestranného pozorovateľa a relevantné je aj zdanie (ne)strannosti („Justice must not only be done, it must also be seen to be done“).

5. Podstatou oznámení sudcov ústavného súdu Jany Baricovej, Ivana Fiačana a Petra Straku (ďalej aj „dotknutí sudcovia“) o dôvodoch ich možného vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 523/2020 je skutočnosť, že sudcovia ústavného súdu sa osobne poznajú

s [REDACTED], sudcom Krajského súdu v Bratislave, a prišli s ním viackrát pracovne do kontaktu.

5.1 V rámci dôvodov vylúčenia sudcu ústavného súdu ustanovených v § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde je potrebné uviesť, že predpoklad vylúčenia dotknutých sudcov ústavného súdu opísaný ako „*pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom*“ naplnený vo veci oznámenia dotknutých sudcov ústavného súdu nie je.

5.2 Dotknutí sudcovia ústavného súdu nie sú v príbuzenskom vzťahu s [REDACTED], jeho blízkou osobou, s jeho právnym zástupcom pred ústavným súdom alebo pred všeobecnými súdmi.

5.3 Známosť medzi dotknutými sudcami ústavného súdu a [REDACTED] je známosť profesijná, bez intenzívnejších alebo osobnejších vzťahov a bez periodického osobného kontaktu nesúvisiaceho s profesijnou činnosťou (minulou alebo súčasnou) dotknutých sudcov ústavného súdu. V tejto súvislosti je teda možnú zaujatosť na základe oznámenia dotknutých sudcov ústavného súdu nutné vykladať o to reštriktívnejšie.

5.4 Vec dotknutých sudcov ústavného súdu tak v prvom rade nevykazuje explicitnosť a intenzitu predpojatosti, ktorá by spadala pod subjektívny test.

5.5 Pri skúmaní nestrannosti dotknutých sudcov ústavného súdu z objektívneho hľadiska neexistuje zistiteľná skutočnosť, ktorá môže vzbudzovať pochybnosti o nestrannosti dotknutých sudcov ústavného súdu, keďže súvislosť medzi označeným profesijným vzťahom dotknutých sudcov ústavného súdu s [REDACTED] na jednej strane a konaním pred ústavným súdom sp. zn. Rvp 523/2020 na strane druhej je nepriama a príliš abstraktná k nadobudnutiu konkrétnejšej objektívnej pochybnosti o zaujatosti dotknutých sudcov ústavného súdu vo veci vedenej pred ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 523/2020.

5.6 Ústavný súd je preto presvedčený, že vnímanie nestrannosti dotknutých sudcov ústavného súdu v predmetnej veci sp. zn. Rvp 523/2020 si nevyžaduje vylúčenie dotknutých sudcov ústavného súdu z rozhodovania vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 523/2020, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

6. Vzhľadom na zákonnú požiadavku na bezodkladnosť rozhodovania ústavného súdu o žiadosti generálneho prokurátora podľa § 227 zákona o ústavnom súde ústavný súd rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie o nevyhlúčení dotknutých sudcov ústavného súdu z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 523/2020 nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. marca 2020

Luboš Szigeti
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky